

บทบาทของสถาบัน วิจัยจุฬารักษ์กับการ พัฒนาคุณภาพชีวิต

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2532 กองบรรณาธิการวารสาร สุโขทัยธรรมมาธิราช ได้เข้าพบ ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารของสถาบันวิจัยจุฬารักษ์ เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถาบันวิจัยจุฬารักษ์และโครงการต่าง ๆ ของสถาบัน รายละเอียดมีดังนี้

กองบรรณาธิการ : ขอเรียนถามท่านเกี่ยวกับความเป็นมาของสถาบันวิจัยจุฬารักษ์

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย : สถาบันวิจัยจุฬารักษ์เป็นสถาบันวิจัยที่เป็นของมูลนิธิจุฬารักษ์ ตั้งขึ้นโดยมติ ครม. เมื่อ 1 ธันวาคม 2530 โดยเป็นองค์กรของมูลนิธิจุฬารักษ์ และให้อยู่ในกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย โดยให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนี้ได้โดยถือเป็นการปฏิบัติราชการจากมติ ครม. นี้แสดงว่า สถาบันวิจัยจุฬารักษ์ดำเนินการอย่างคล่องตัว จึงเลือกรูปแบบเป็นเสมือนหน่วยงานระดับชาติที่ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ แต่ก็ไม่ใช้ระบบราชการ

ในการตั้งสถาบันเป้าหมายสำคัญคือการประยุกต์ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และนี่เป็นเรื่องที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬารักษ์ทรงดำริริเริ่มตั้งขึ้นเป็นส่วนหนึ่ง โดยส่วนสำคัญก็เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสที่มีพระชนมายุครบ 60 และดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทในแง่ที่ใช้แนวทางของโครงการพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำเนินการอยู่และเพื่อที่จะทำการวิจัยค้นคว้าโดยมุ่งไปที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

กองบรรณาธิการ : สถาบันวิจัยจุฬารักษ์มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างไร

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย : วัตถุประสงค์ของสถาบันวิจัยจุฬารักษ์ มี 4 ประการคือ

- 1) เพื่อส่งเสริมและวิจัยทั้งวิจัยพื้นฐานและวิจัยประยุกต์ในเรื่องที่มีความสำคัญต่อประเทศโดยเฉพาะเรื่องที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- 2) เป็นศูนย์กลางในการให้การศึกษาอบรมบุคลากรสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 3) เป็นแหล่งที่นักวิชาการจากต่างประเทศและในประเทศจะได้มาปฏิบัติงานร่วมกันในการที่จะส่งเสริมความร่วมมือการทำวิจัยค้นคว้าในปัญหาที่มีความสนใจร่วมกัน

4) เป็นแหล่งที่จะแสวงหาทรัพยากรสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กองบรรณาธิการ : สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ดำเนินงานในด้านใดบ้าง

ปลัดทรวงมหาวิทยาลัย : งานของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ มี 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) ด้านวิจัย 2) ด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี 3) ด้านการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ และ 4) ด้านโครงการพิเศษ

กองบรรณาธิการ : เท่าที่ทราบมา สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ จะเน้นด้านการวิจัยเป็นสำคัญ งานวิจัยของสถาบันเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับด้านใด

ปลัดทรวงมหาวิทยาลัย : ในเรื่องวิจัยเท่าที่ดำเนินการอยู่ และกำลังจะดำเนินการต่อไปมี area สำคัญ 5 area คือ

- 1) Natural products, medicinal chemistry และ organic synthesis เป็นเรื่องวิจัยเกี่ยวกับ สมุนไพร ตัวยาที่จะมาใช้บำบัดรักษาโรค
- 2) Environmental toxicology เป็นเรื่อง พิษวิทยา เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษ
- 3) Biomedical research เป็นการวิจัยด้านชีวการแพทย์
- 4) Biotechnology คือเทคโนโลยีชีวภาพ
- 5) Agricultural research, fishery science และ aquaculture การวิจัยทางเกษตร การประมง

กองบรรณาธิการ : ขอทราบรายละเอียดของงานด้านอื่น ๆ ด้วย

ปลัดทรวงมหาวิทยาลัย : ทางด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี ก็มี การจัดที่สำคัญ และจัดเป็นประจำ มีเรื่อง Princess Congress ที่จัดทุก ๆ 4 หรือ 5 ปี ซึ่งจัดหนแรกไปแล้ว กำลังจะจัดหนที่สอง มี international program ด้าน Environmental Toxicology และ Industrial Toxicology ขณะนี้จัดอยู่ วันนี้เป็นวันสุดท้ายเป็นโปรแกรมหลักอยู่ 2 โปรแกรม และมีโปรแกรมย่อย ๆ

ทางด้าน Scientific Exchange ก็มีการแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์ แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างสถาบันวิจัยในประเทศต่าง ๆ ซึ่งการที่พระองค์ท่านเสด็จต่างประเทศ ก็เป็นส่วนที่ไปทรงเยี่ยมเยียนและขอความร่วมมือเพื่อก่อประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนนักวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างกว้างขวาง เรียกว่าสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ มีบทบาททางด้านระหว่างประเทศสูงมาก และจะเข้าไปอยู่ใน International Network เรื่องวิจัย

ส่วนโครงการพิเศษที่มีอยู่ขณะนี้ มี 2 โปรแกรม คือ การรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ และการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่ประสบอุทกภัยที่ นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี ในเรื่องของการวิจัย การศึกษาอบรม การแลกเปลี่ยนนักวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์และโครงการพิเศษที่ดี ส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้ theme สำคัญ เรื่อง Improving the Quality of Life คือการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งแน่นอนส่วนใหญ่และส่วนสำคัญของการดำเนินงานก็เป็นเรื่องสุขภาพ ปลอดภัย เป็นเรื่องที่จะทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี

กองบรรณาธิการ : โครงการที่นักวิชาการและประชาชนทั่วไปกำลังสนใจคือ โครงการโรคเอดส์ เหตุใดสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์จึงสนใจเรื่องนี้ และจะดำเนินโครงการอย่างไรบ้าง

ปลัดทรวงมหาวิทยาลัย : ในส่วนที่เป็น โครงการโรคเอดส์ เป็นโครงการเฉพาะหน้า ความสนใจของพระองค์ท่าน เพราะทรงเห็นว่า เอดส์เป็นภัยร้ายแรง แต่ว่าป้องกันได้ เหมือนกับภัยมืดที่ป้องกันได้ เพียงแต่ว่าในปัจจุบันนี้ยังไม่มียาที่จะรักษาให้หายขาด และยังไม่มียาที่คิดค้นได้สำเร็จที่ฉีดป้องกันโรคนี้ ผู้ที่เป็น เอดส์ มีการรักษาเพียงเพื่อให้ตายช้าลงเท่านั้น

ในด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังไม่มีวัคซีนและยาที่จะรักษาโรคเอดส์ให้หายขาดได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงถือว่าเป็นโครงการสำคัญเพราะภัยจากโรคนี้จะมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปในประเทศไทย โดยสถิติของกระทรวงสาธารณสุข คนที่ติดเชื้อเอดส์มีเพิ่มขึ้น กลุ่มเสี่ยงที่จะแพร่เชื้อเอดส์มีมากในประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีปัญหาโสเภณี ปัญหาคนติดยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่เฝ้าอำนวยความสะดวกการแพร่กระจายของโรคเอดส์ ดังนั้นโครงการของสถาบันเกี่ยวกับเอดส์ที่องค์ประธานประกาศออกไปจะเป็นโครงการนำร่อง เพื่อกระตุ้นให้เห็นความสำคัญจะไม่เป็นงานที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่ทำอยู่เป็นโครงการเสริมเพื่อให้การรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ในประเทศไทยมีประสิทธิภาพขึ้น เป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ จึงทำหน้าที่คล้ายกับ Catalyst เพื่อมาทำโครงการนำร่องให้เห็นว่าโรคเอดส์จะต้องทำอย่างเร่งด่วนอย่างต่อเนื่อง และต้องช่วยกันทุกฝ่าย ในทำนองเดียวกันกับที่สมัยหนึ่งเรามีความตระหนักเรื่องโรคเรื้อน และจะเห็นว่าหลังจากที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำเนินการในเรื่องเกี่ยวกับโรคเรื้อนแล้ว โรคเรื้อนก็ไม่ใช่อะไรที่น่าตระหนัก

ตากใจ เป็นโรคที่ป้องกันได้ โดยนัยเดียวกัน เรื่องโรคเอดส์ ก็จะทำให้เห็นความสำคัญ ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญสถาบัน โดยองค์ประธานตำราวิสาขานันนาจะต้องมีบทบาทในเรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก

ในโครงการของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ที่ทำการบวงจรถ้าที่สำคัญที่สุดและทำไปมากในขณะนี้คือเรื่องการให้การศึกษ ให้ความรู้ ให้การฝึกอบรมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้การรักษาโรคเอดส์ กลุ่มต่างๆ และประชาชนทั่วไป ให้รู้จักวิธีป้องกันตัวเองเพื่อมิให้ติดโรคเอดส์ ซึ่งถือว่าเป็นการให้การศึกษ ให้ความรู้ ความเข้าใจ เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้าเมื่อไรคนเข้าใจรู้จักรักษาป้องกันตัวแล้ว การแพทย์ก็จะตามไป ซึ่งต้องทำโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง และผู้ที่สัมผัสกับกลุ่มเสี่ยง

สถาบันคิดถึงว่า คนที่ติดเชื้อ โดยเฉพาะเด็ก ควรให้การดูแลรักษาให้คนไข้อยู่ในสังคมได้ โดยไม่เป็นภัยต่อผู้อื่น จึงมีการคิดถึงการตั้งสถานพักฟื้น ที่เรียกว่า บ้านวลัยรักษ์ (เดิมเรียกบ้านกิ่งวิถิ) เป็นที่ให้คนไข้เข้ามาพัก โดยอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ พยาบาล และสามารถดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ได้ อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่เป็นที่รังเกียจของสังคม จึงต้องสร้างสถานพักฟื้นขนาดเนื้อที่ เป็นร้อยไร่ มีบรรยากาศของบ้าน คนไข้ โครงการนี้เพิ่งเริ่มรณรงค์ เช่น การจัดงานวลัยราตรี โครงการนี้คงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ขณะนี้มีผู้ถวายที่ดินที่ระยอง เชียงใหม่ กำลังดำเนินการให้สถาปนิกและแพทย์วางแผน

สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์คิดถึงเรื่องสวัสดิการและค่าตอบแทน ที่จะให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรคเอดส์ออกมาในรูปมีกองทุน ซึ่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำในรายละเอียดต่อไป

สุดท้ายคือเรื่องวิจัย สถาบันมีโครงการวิจัยเรื่องวิธีบำบัดรักษาและอาจจะไปถึงขั้นวิจัยเรื่องตัวยาใหม่ที่จะมาบำบัดรักษาเอดส์ หรือ นำยาที่มีการค้นพบแล้วมาทดลองใช้ในประเทศไทย

นี่คือโครงการเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ * ทำให้ครบวงจร ทั้งนี้จะไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น แต่จะประสานงานกัน

ขณะนี้พระองค์ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นทูตสันถวไมตรีของ WHO ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หน้าที่ที่พระองค์ท่าน

จะรับในฐานะทูตสันถวไมตรีในช่วง 2 ปีนี้ก็เป็นที่เป็นเรื่องโรคเอดส์อยู่ด้วย และในส่วนของพระองค์ท่าน ก็มีโครงการเกี่ยวกับโรคเอดส์และได้รับการยอมรับจากองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันและของพระองค์ท่านในเรื่องนี้

ลักษณะของโครงการวิจัย เป็นโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ที่จะมุ่งไปที่คิดค้นตัวยา ดูประสิทธิภาพของยา กับการใช้ยาที่เหมาะสมกับคนไข้ หรือการวิจัยที่เข้าไปสู่เรื่องการหาตัวยา เป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์

นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยในประเทศ มาร่วมโครงการ และมีทุนให้ไปศึกษาต่างประเทศ มีนักวิจัยจากต่างประเทศเข้ามาในลักษณะเป็นโครงการแลกเปลี่ยน เช่นการประชุมสัมมนา ถ้าการสร้างสถาบันเสร็จก็จะมีนักวิจัยเด่นๆ จากต่างประเทศมาประจำเพื่อวิจัยแลกเปลี่ยนการศึกษาด้วยกัน

ภาคผนวก

โครงการต่อต้านโรคเอดส์

นอกเหนือไปจากโครงการวิจัย ให้ความรู้การศึกษา และฝึกอบรม สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ยังดำเนินการโครงการพิเศษที่มีความสำคัญในระดับชาติ หรือระดับภูมิภาค ปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ 5 โครงการ 1 ใน 5 โครงการคือ โครงการต่อต้านโรคเอดส์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์

ผลกระทบของโรคเอดส์ที่มีต่อวิกฤตการณ์ทางด้านสุขภาพ การพัฒนา และมนุษยธรรม ได้มีความรุนแรงหนักมากขึ้นทุกที ปัจจุบัน เป็นที่ตระหนักกันดีว่า เป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความกังวลเป็นอย่างมาก และเป็นโรคที่แพร่หลายทั่วไปในวงกว้างทั่วโลก เมื่อมีการตรวจพบเชื้อโรคครั้งแรกในปี 2524 (1981) ได้เกิดในท้องถิ่นของบางส่วนของโลก และส่วนใหญ่เกิดอยู่ในกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน เป็นต้น ตั้งแต่ปลายปี 2529 (1986) มีการพบเชื้อไวรัสและโรคทั่วไปในโลกรายการถ่ายถอดเชื้อเอดส์ไวรัส เอช ไอ วี โดยการสัมพันธ์

* รายละเอียดของโครงการต่อต้านโรคเอดส์ ปรากฏในภาคผนวก

ร่วมเพศแบบมีเพศสัมพันธ์ (Heterosexual Transmission of HIV) และเด็กที่เกิดจากแม่ที่มีเชื้อเอชไอวี มีหลักฐานอย่างชัดเจน

โรคเอดส์ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่อันตรายคุกคามมากกว่าโรคระบาดอื่นใดในประวัติศาสตร์ เนื่องจากมันเจริญเติบโตแพร่หลายโดยใช้เวลานานกว่า และกว่าจะเห็นอันตรายที่แท้จริงก็กินเวลานานนับปี ดังนั้น จึงยังไม่มีคนตระหนักกันถึงผลร้ายระยะยาว โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา มีเพียงไม่กี่ประเทศที่รัฐบาลยอมรับดำเนินการต่อต้านโรคเอดส์อย่างเต็มที่ ในบางประเทศ ยังมีการปฏิเสธไม่ยอมรับว่ามีโรคเอดส์ เพราะกลัวว่าความจริงนี้จะทำให้การท่องเที่ยวและการค้าลดลง จากการศึกษาประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาที่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ กอปรกับการขาดความรู้ และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ช่วยทำให้โรคนี้แพร่ขยายเร็วมากขึ้นในบางประเทศยิ่งกว่าในซีกโลกตะวันตก

ในประเทศไทยดูเหมือนว่า จำนวนผู้เป็นโรคเกี่ยวกับเอดส์จะมีจำนวนทั้งหมดต่ำ อย่างไรก็ตาม สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน อาจช่วยให้เชื้อโรคนี้ขยายไปทั่วประเทศ จากการศึกษาผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ เอชไอวี ในบรรดาผู้ติดยาเสพติด ได้มาเข้ารับการรักษา เพิ่มขึ้นจากร้อยละหนึ่งในปี 2530 (1987) เป็นร้อยละ 16 ในปี 2531 (1988) และมีหลักฐานปรากฏว่า การติดเชื้อโรคเอดส์ เอชไอวี กำลังแพร่ขยายในบรรดาหญิงและชายอาชีพพิเศษ เป็นสิ่งที่เตือนให้รู้ว่า หากไม่มีการปฏิบัติการอย่างแข็งขันแล้ว อาจกลายเป็นโรคระบาดในประเทศและในภูมิภาคนี้

ปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องรวมพลังกันต่อสู้การขยายตัวของโรคเอดส์ ในขณะที่ รัฐบาลไทยและองค์การระหว่างประเทศได้ดำเนินการตอบโต้การคุกคามของเอดส์ อย่างไรก็ตามก็มีข้อบ่งชี้และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของรัฐบาลและองค์การที่ทำให้การดำเนินการบางอย่างยากที่จะดำเนินการ หรือไม่สามารถตอบโต้ได้อย่างรวดเร็วและแน่นอน

สถาบันวิจัยจุฬารักษ์ได้ตระหนักถึงภาวะเร่งด่วนของปัญหานี้ และความจำเป็นที่จะต้องรวมพลังกัน จึงได้จัดทำโครงการพิเศษต่อต้านโรคเอดส์ เพื่อช่วยรัฐบาลไทยและองค์การอนามัยโลกต่อสู้การขยายตัวของโรค และเป็นแบบอย่างในการระดมกำลังทรัพยากร และความร่วมมือจากนานาประเทศ

วัตถุประสงค์หลักของโครงการมีดังนี้

1. ป้องกันการแพร่ขยายของโรค โดยการให้ความรู้ การศึกษา ฝึกอบรม และกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวในโรคนี้เพิ่มมากขึ้น
2. ช่วยในการพัฒนาผู้ประกอบการอาชีพทางด้านสาธารณสุขและอนามัยเกี่ยวกับวิธีการรักษาโรคเอดส์ และการดำเนินการทางด้านคลินิก โดยการให้ทุนฝึกอบรมและจัดการฝึกอบรมระหว่างประเทศ
3. ให้บริการการดำรงชีวิตเป็นบ้านพักและเอาใจใส่ต่อผู้ป่วยด้วยโรคเอดส์และติดเชื้อ เอชไอวี และจัดทำโครงการแนะแนวให้คำปรึกษา เพื่อชักชวนให้มีการร่วมมือกันมากขึ้น
4. จัดทำแผนสวัสดิการและการตอบแทนเกี่ยวกับบุคคลผู้ประกอบการอาชีพทางด้านสาธารณสุข เพื่อจูงใจและสนับสนุนให้ปฏิบัติงานรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์
5. ดำเนินการวิจัยด้านการพัฒนา และปรับปรุงเครื่องมือและวิธีการตรวจวินิจฉัยโรค

โครงสร้างการดำเนินการ

การให้ความรู้การศึกษา และฝึกอบรม เชื่อกันว่าการให้ความรู้การศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่ดีที่สุดในการป้องกันโรคเอดส์ จนกว่าจะมีการพัฒนาวัคซีนที่รักษาได้ ทั้งนี้ เนื่องจากว่าการป้องกันการแพร่ขยายของเชื้อ เอชไอวี ทำได้โดยการป้องกันการถ่ายทอดเชื้อ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นภาระรับผิดชอบของแต่ละบุคคล สถาบันวิจัยจุฬารักษ์ได้จัดทำโครงการให้การศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวและรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มมากขึ้นโดยถือเป็นลำดับความสำคัญสูงสุด ด้วยความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข สถาบันวิจัยจุฬารักษ์ได้จัดหลักสูตรให้การศึกษา ฝึกอบรม หลายโครงการ เพื่อให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข นักการศึกษา ครูโรงเรียน ผู้นำทางสังคมและประชาชนทั่วไป

ในขั้นแรก การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นในรูปแบบ "การฝึกอบรมแก่วิทยากร" เพื่อพัฒนาบุคลากรสำหรับโครงการฝึกอบรมขั้นต่อไป และเพื่อให้ได้ผลเกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้ การให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อกระตุ้นความตื่นตัวของประชาชน จะดำเนินการในวงกว้างทั่วประเทศ เป็นที่ตระหนักกันดีว่า โครงการการศึกษาให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่สร้างขึ้นสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น ไม่

ค่อยเหมาะสมกับประเทศที่กำลังพัฒนา ทั้งนี้ เนื่องจาก ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต และความเชื่อ อาจแตกต่างกันอย่างมาก จึงจำเป็นที่สถาบันจะต้องวางโครงการ และวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรมเป็นเรื่องเฉพาะไป แต่ละ โครงการชุดการฝึกอบรมอาจจะรวมถึง จุลสารสื่อการ ฝึกอบรม อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ตามแต่จะเหมาะสม

โครงการให้ความรู้การศึกษา การฝึกอบรม โดยปกติ จะกินเวลานานกว่าที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการต่อเนื่องในรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายด้วยกัน

โครงการให้ความรู้ ฝึกอบรมของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ แบ่งออกได้เป็น 2 องค์ประกอบหลัก คือ

1. โครงการให้ความรู้การศึกษา/ฝึกอบรม เพื่อกระตุ้น ให้ประชาชนตื่นตัวเพิ่มมากขึ้น และประชาชนได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มมากขึ้น

โครงการนี้ประกอบด้วย การจัดสัมมนา การประชุม เติบโตปฏิบัติการหรือ การจัดหลักสูตร ฝึกอบรม สำหรับ นักการศึกษา ผู้นำชุมชนและสังคม และบรรดาผู้แทน ของกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ออันตรายสูง

2. โครงการให้ความรู้การศึกษา/ฝึกอบรม สำหรับ แพทย์และบุคลากรทางสาธารณสุขและอนามัย

โครงการนี้จัดทำเพื่อให้ความรู้เบื้องต้น และให้ข้อมูล ข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับวิธีการรักษาโรคเอดส์และการ ปฏิบัติต่อผู้ป่วย สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์จะจัดการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการหรือสัมมนาในระดับชาติ ระดับ ภูมิภาค และระดับนานาชาติเป็นครั้งคราว เพื่อเป็นเวที แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการเผยแพร่ข่าวสารใน ระหว่างบรรดาแพทย์ และบุคลากรทางสาธารณสุขและ อนามัยด้วยกัน

สำหรับสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทยนั้น เนื่องจากการติดเชื้อระยะฟักตัว อาการที่แสดงออกตอน แรกเริ่มแตกต่างจากของต่างประเทศโดยสิ้นเชิง ปัญหา ทางสังคมก็แตกต่างกันเนื่องจากวัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนาแตกต่างกัน แม้แต่ ลักษณะการปฏิบัติงานของ เภสัชกรของไทย ก็แยกตัวออกจากแพทย์ จึงจำเป็นต้องมี การฝึกอบรมซึ่งเหมาะสมกับสถานการณ์ในประเทศไทย โดยเฉพาะ

กิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาแล้ว และกำลังจะดำเนินการ ในการให้ความรู้การศึกษา และฝึกอบรมของสถาบัน วิจัยจุฬาภรณ์ ได้แก่

28 เมษายน 2532

การสัมมนาเรื่อง "มาตรการทางด้านกฎหมายในการป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์" ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 150 คน (ประกอบด้วย นักกฎหมาย แพทย์ และนักสังคมสงเคราะห์)

24 - 25 กรกฎาคม 2532

การสัมมนาเรื่อง "การป้องกันโรคเอดส์" และนิทรรศการ ที่โรงแรมเซ็นทรัล พลาซ่า

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 200 คน (ส่วนใหญ่เป็นครู และนักการศึกษา)

19 สิงหาคม 2532

"หลักสูตรฝึกอบรมสำหรับการศึกษาด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับ ข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์"

ผู้เข้าร่วมอบรม ได้แก่ นักการศึกษาด้านสาธารณสุข จาก 17 สถาบันในภาคเหนือของประเทศไทย

16 กันยายน 2532

"การฝึกอบรมนักการศึกษาด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารโรคเอดส์" สำหรับผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งประกอบด้วย ครู อาจารย์ ทหาร และบุคลากรด้านนโยบาย ที่ รับผิดชอบในงานด้านสาธารณสุขและสวัสดิการในทุก จังหวัดในภาคเหนือ

สถานที่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4 - 5 พฤศจิกายน 2532

สัมมนาโรค "เอดส์ ภัยมืดที่ป้องกันได้" สำหรับผู้บริหาร ระดับสูงจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในภาคเหนือของ ประเทศไทย จะมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของ เอดส์ มาตรการการป้องกัน แก่ผู้เข้าร่วมประชุมในหน่วย งานต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไป

สถานที่ โรงแรมเชียงใหม่ พลาซ่า จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 600 คน

9 - 14 พฤศจิกายน 2532

เพื่อประโยชน์ในด้านการให้ความรู้การศึกษา จะมีการจัด แสดงโปสเตอร์เกี่ยวกับโรคเอดส์ ของสถาบันที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ ทั่วประเทศแสดงให้แก่บุคคลสำคัญและประชาชน ทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการกุศลหาเงินเข้าโครงการ ต่อต้านโรคเอดส์ของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์

18 พฤศจิกายน 2532

การฝึกอบรมนักการศึกษาด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับข้อมูลโรค เอดส์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุดหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับ วิทยากรใน 18 จังหวัดของภาคเหนือของประเทศไทย ที่

ได้อบรมมาแล้วเมื่อ 19 สิงหาคม และ 16 กันยายน 2532 จำนวนผู้เข้าอบรม 60 คน

2 ธันวาคม 2532

การฝึกอบรมนักการศึกษาด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับข้อมูลโรคเอดส์จะเป็นหลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรสุดท้ายสำหรับผู้เข้ารับการอบรมในภาคเหนือ สำหรับปี 2532 จำนวนผู้เข้าอบรม 60 คน

เหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการที่เน้นการให้ความรู้การศึกษาและฝึกอบรม แก่ผู้เข้ารับการอบรมจาก 18 จังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทย เกี่ยวกับโรคเอดส์ ก็คือ เชียงใหม่ ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ที่สุดอันดับสองของประเทศ มีอัตราการขยายตัวการติดเชื้อระยะพักตัวของ เอช ไอ วี เพิ่มขึ้นจนน่าตกใจ คือ มีจำนวน 654 ราย ในระยะ 18 เดือนในจำนวน 9,390 รายทั่วประเทศ

โครงการทางด้านสวัสดิการสังคมและการตอบสนอง

บุคคลที่เป็นโรคเกี่ยวกับเชื้อโรคเอดส์เอชไอวี หรือโรคเอดส์ และครอบครัว เพื่อนฝูงของบุคคลเหล่านั้น โดยปกติจะเสี่ยงต่อการแบ่งแยกทางสังคม การตัดขาด ไม่คบหาสมาคม และการแสดงความเกลียดชัง การปฏิเสธ การให้การรักษา การบริการ และช่วยเหลือบุคคลที่รู้ว่าเป็นโรคเอดส์ หรือคิดว่าติดเชื้อโรคเอดส์ เอช ไอ วี เป็นปฏิกิริยาของเจ้าหน้าที่ ในประเทศไทย เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุข ซึ่งในการทำงานต้องใกล้ชิดทางร่างกายกับบุคคลผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี หรือเอดส์ มักจะกลัวว่า อาจจะติดเชื้อไวรัสเข้าด้วย มีรายงานเกี่ยวกับพยาบาล และแพทย์ที่ปฏิเสธรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ ปฏิกิริยาเหล่านี้เกิดมาจากความกลัวที่จะติดเชื้อโรคจากการสัมผัส ปฏิกิริยาและการไม่ยอมให้การรักษาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ เอช ไอ วี และเชื้อโรคเอดส์ หนีจากสังคม ซึ่งจะเป็นการแผ่ขยายแพร่เชื้อโรคด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือความไม่พอใจ อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะยับยั้งการถ่ายทอดเชื้อไวรัส จึงจำเป็นที่จะต้องระบุบุคคลที่ติดเชื้อโรคเอช ไอ วี หรือเอดส์ จะต้องมีการดำเนินการในการติดตามเฝ้าดูแลอย่างใกล้ชิด พร้อมๆ ไปด้วยโครงการให้คำแนะนำปรึกษาที่สม่ำเสมอ เพื่อชักจูงใจกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อครอบครัวและสังคมโดยรวม

นอกจากนี้ ในอันที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้ จึงจำเป็นที่ต้องให้หลักประกันความมั่นคงรวมทั้งการสนับสนุนในด้านมนุษยธรรม ตลอดจนการยอมรับ

ในสังคม การจัดตั้งชุมชนตัวอย่าง ซึ่งมีสภาพเป็นบ้านพักอยู่อาศัย และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี จะเป็นมาตรการที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการดำเนินการ

โครงการสวัสดิการสังคมและการตอบสนองของสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ แบ่งเป็น 2 โครงการใหญ่ คือ

1. โครงการ "บ้านกึ่งวิถี" (half-way home project)

โครงการ "บ้านกึ่งวิถี" จัดทำเป็นชุมชนตัวอย่าง ซึ่งบุคคลที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี และเอดส์ จะพำนักอยู่ในสถาบันบ้านพัก และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยมีการให้ความดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ การแนะนำ กิจกรรมทางสังคม และการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ โดยวิธีนี้ สมาชิกของชุมชนจะสามารถดำรงชีวิตโดยมีงานทำและสามารถหารายได้

กิจกรรมโครงการจะเริ่มต้นโดย จัด "บ้านกึ่งวิถี" สำหรับเด็กที่เกิดจากแม่ที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี เด็กเหล่านี้ที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยแล้วว่าติดเชื้อ เอช ไอ วี จะถูกทอดทิ้งไว้ที่โรงพยาบาล หรือในบางกรณีแม่ก็ตายด้วยโรคเอดส์ อย่างไรก็ตาม จะต้องมีการติดตามดูแลกันต่อไปว่า เชื้อเอดส์จะขยายเจริญเติบโตหรือไม่ หรือในระยะเวลาเท่าใด

วัตถุประสงค์ของโครงการ "บ้านกึ่งวิถี" ได้แก่

1. จัดทำบ้านพักอยู่อาศัย ให้บริการทางด้านการศึกษา ดูแลสุขภาพ และให้ความรู้การศึกษาเบื้องต้น/ระดับประถมศึกษา แก่เด็กที่เกิดจากแม่ติดเชื้อ เอช ไอ วี หรือเอดส์ ซึ่งเด็กเหล่านี้ได้ถูกทอดทิ้งหรือต้องการความดูแล เอาใจใส่เป็นพิเศษ
2. จัดหาสภาพความเป็นอยู่ในชุมชน ดูแลเอาใจใส่ และฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี หรือเอดส์
3. เป็นศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ

2. โครงการสวัสดิการและการตอบสนองสำหรับบุคลากรวิชาชีพทางด้านสาธารณสุขและอนามัย

สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ได้จัดทำโครงการนี้เพื่อชักจูงใจ และให้การสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาและแพทย์ ซึ่งอาจจะเสี่ยงภัยต่อการติดเชื้อโรคในขณะให้การรักษาผู้ป่วย